Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Scil na Scríbhneoireachta:

Cruinneas, Saibhreas agus Cruthaitheacht

EFG Gaeilge T1 2024/25

CC BY NC

Oide

Struchtúr an lae

9:30 – 11:00

11:20 – 1:00

2:00 – 3:30

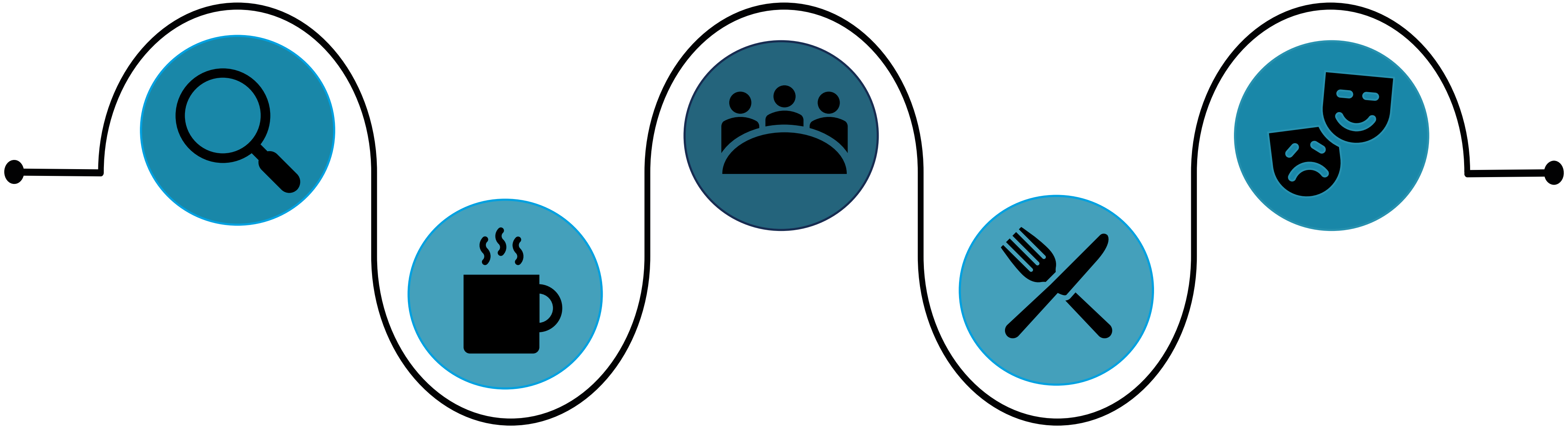

Sos

11:00 – 11:20

Lón

1:00 – 2:00

Ag Tacú leis an bhFoghlaim - Padlet

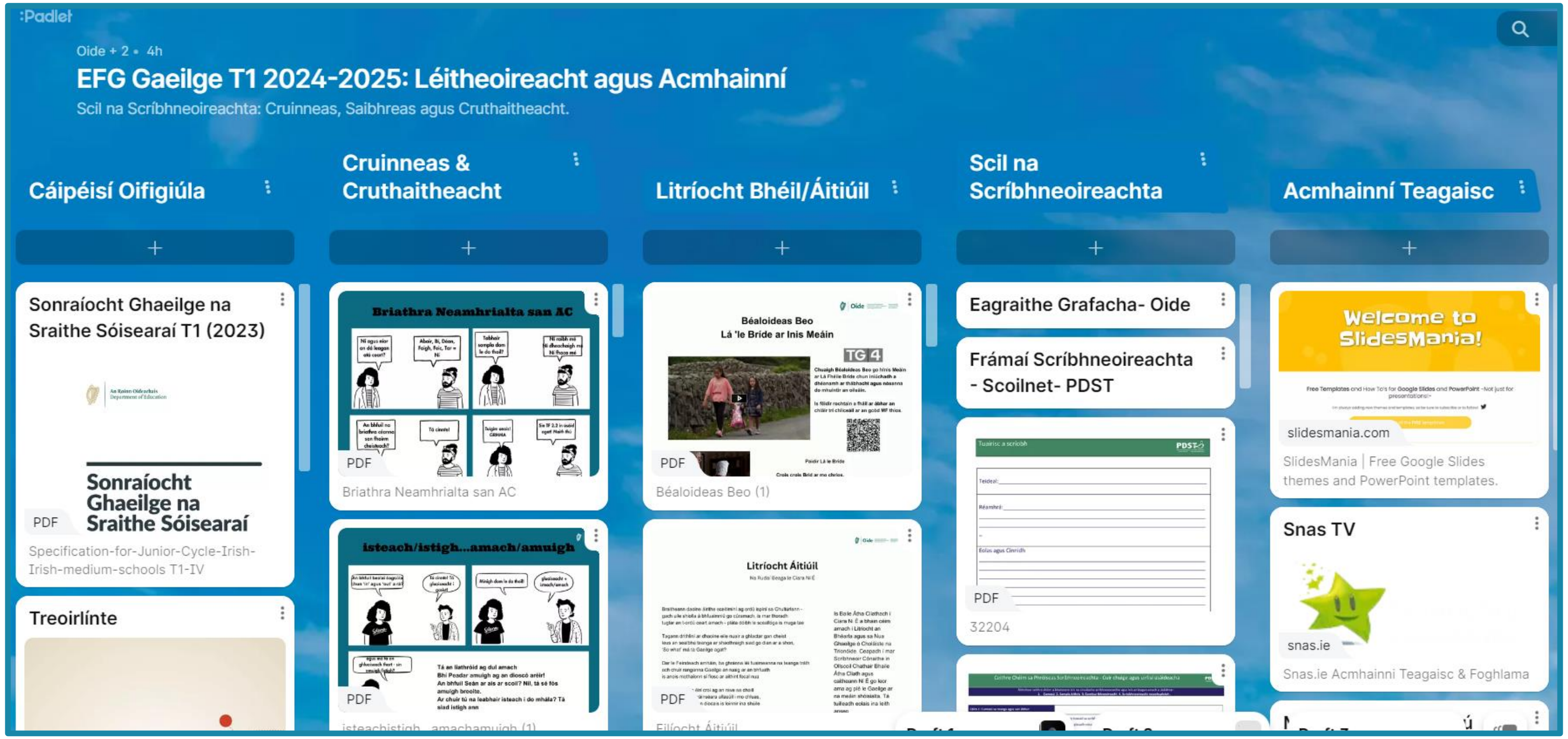

https://tinyurl.com/T12024-2025

Oide

Deilbhíní in Úsáid sa Chur i Láthair seo

Acmhainní ar líne

Cáipéisí Oifigiúla

Ábhar an Padlet

Obair Ghrúpa

Straitéis Teagaisc agus Foghlama

Obair Aonair

Roinnt bealaí chun tairbhe a bhaint as an lá inniu

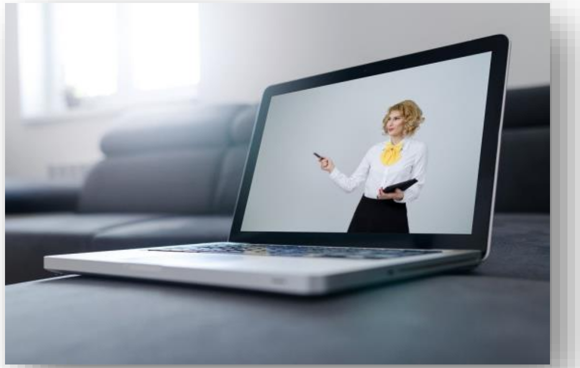

- Las do cheamara nuair atá plé ar siúl

- Las / múch do mhicreafón

- Bain úsáid as an áis chomhrá chun ceisteanna a chur

Treoracha maidir le conas Zoom a úsáid

Oide

Feidhmchlár Brabhsálaí/Deisce

Android/iOS

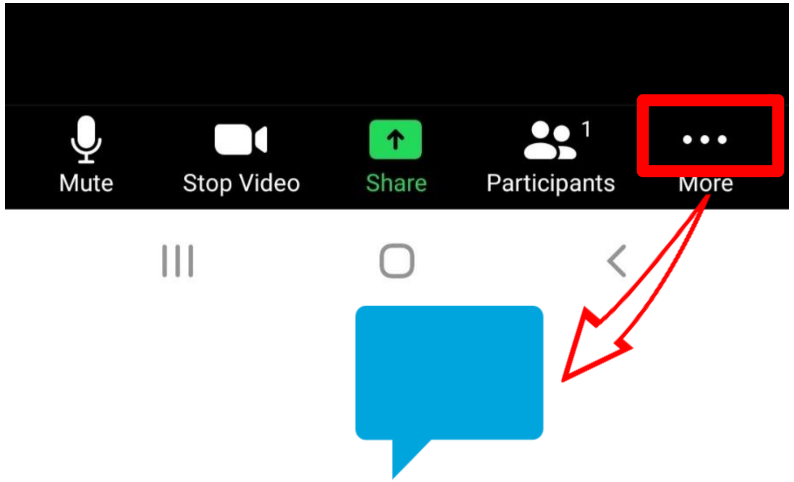

Chat

Róil sna Seomraí Scartha

Oide

Déanaigí malartú ar na róil i ngach gníomhaíocht

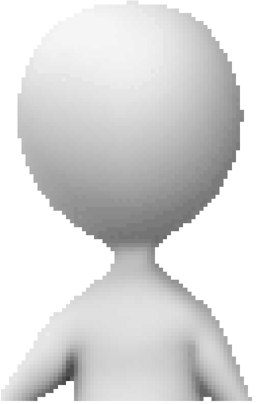

Comhroinnteoir scáileáin

Clóscríobhaí

Urlabhraí

Maor Ama

Intinní Foghlama

Ag deireadh an lae beidh tuiscint níos doimhne againn ar:

- luach na punainne teanga i bhforbairt scil na scríbhneoireachta
- chruthaitheacht mar spreagadh don scríbhneoireacht
- sheánraí, fhrámaí agus ócáidí scríbhneoireachta
- shaibhreas na litríochta béil/áitiúla don scríbhneoireacht
- conas cruinneas agus saibhreas scríbhneoireachta a fhorbairt le straitéisí agus le haiseolas éifeachtach.

Cur in Aithne

Breac síos **láidreacht** amháin atá ag do scoláirí i leith na scríbhneoireachta

Breeac síos **dúshlán** amháin atá ag do scoláirí i leith na scríbhneoireachta

Oide

Comhthéacs an Tumoideachais

‘Léirítear … sa taighde go sroicheann daltaí tumoideachais caighdeán an chainteora dúchais, nó geall leis, sna scileanna **gabhchumais** … ach go dteipeann orthu an t-ardchaighdeán céanna a bhaint amach sna scileanna **ginchumais.**’

(Ní Aogáin & Ó Duibhir, 2018)

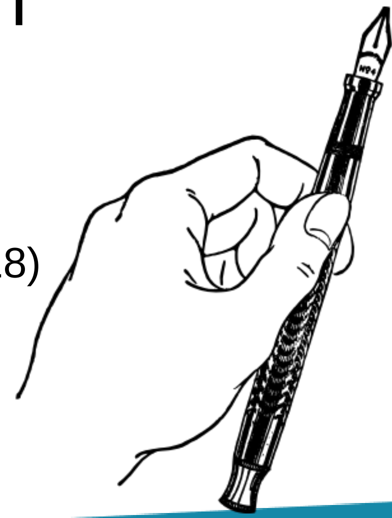

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí
Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Contanam na Foghlama

Oide

Aistear

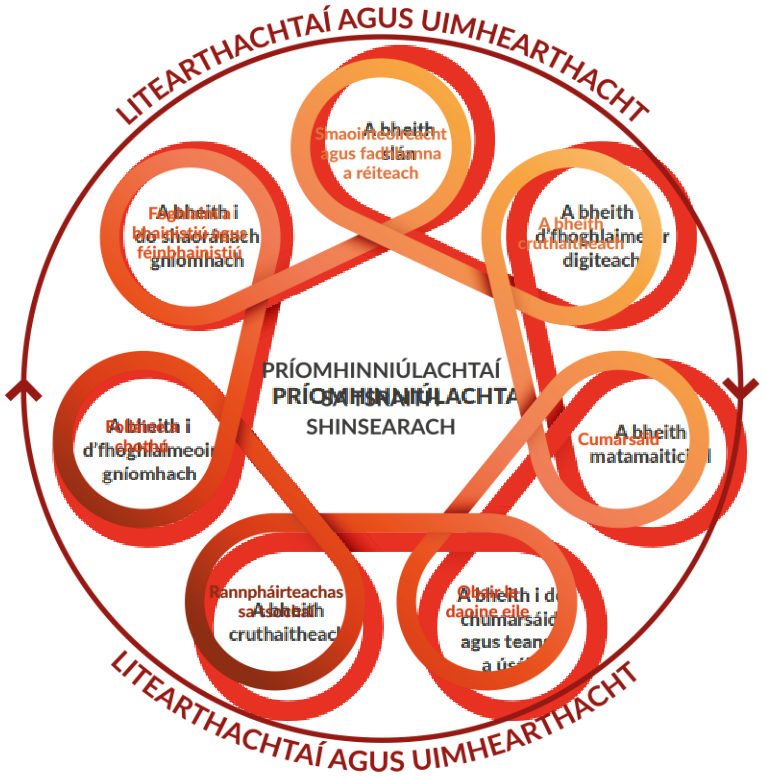

An tSraith Shinsearach

Curaclam na Bunscoile

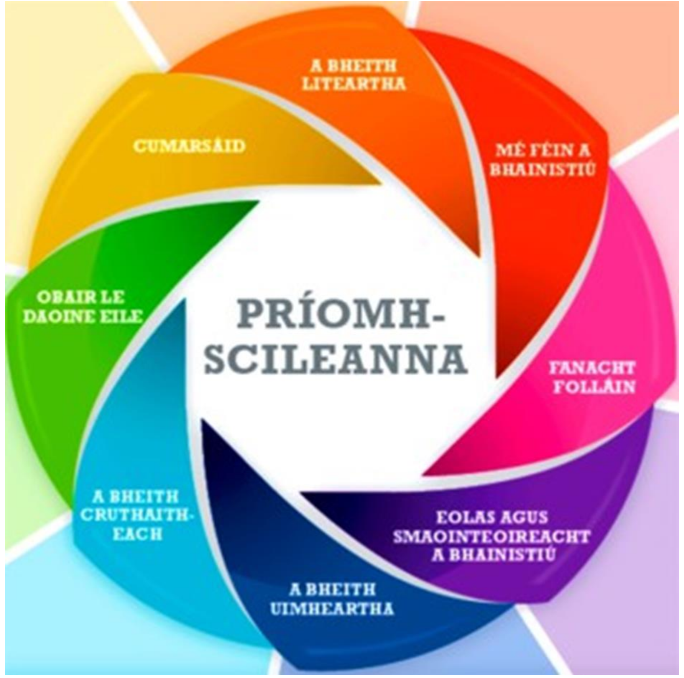

An tSraith Shóisearach

Ciorclán 0086/2024

Oide

Ábhar dualgais don Ghaeilge sa tSraith Shóisearach Sonraíocht Ghaeilge na Sraithe Sóisearaí: Scoileanna a fheidhmíonn trí mheán na Gaeilge (T1) agus Sonraíocht Ghaeilge na Sraithe Sóisearaí: Scoileanna a fheidhmíonn trí mheán an Bhéarla (T2)

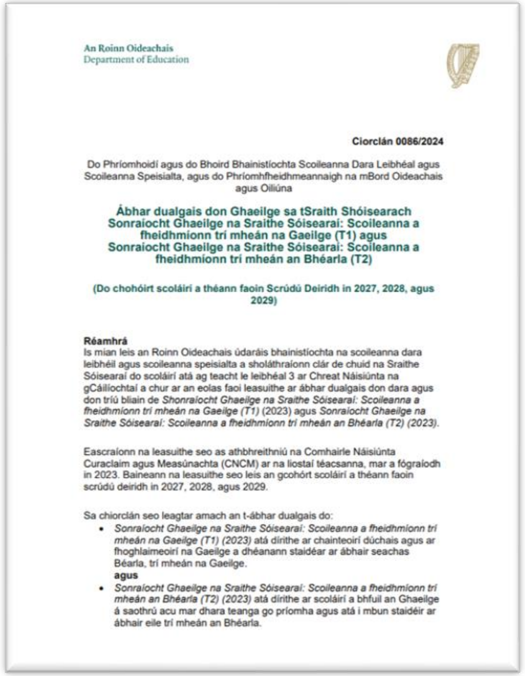

An Roinn Oideachais
Department of Education

Ciorclán 0086/2024

Do Phríomhoidí agus do Bhoird Bhainistíochta Scoileanna Dara Leibhéal agus Scoileanna Speisialta, agus do Phríomhfheidhmeannaigh na mBord Oideachais agus Oiliúna

Ábhar dualgais don Ghaeilge sa tSraith Shóisearach Sonraíocht Ghaeilge na Sraithe Sóisearaí: Scoileanna a fheidhmíonn trí mheán na Gaeilge (T1) agus Sonraíocht Ghaeilge na Sraithe Sóisearaí: Scoileanna a fheidhmíonn trí mheán an Bhéarla (T2)

(Do chohóirt scoláirí a théann faoin Scrúdú Deiridh in 2027, 2028, agus 2029)

Réamhrá
Is mian leis an Roinn Oideachais údaráis bhainistíochta na scoileanna dara leibhéil agus scoileanna speisialta a sholáthraíonn clár de chuid na Sraithe Sóisearaí do scoláirí atá ag teacht le leibhéal 3 ar Chreat Náisiúnta na gCáilíochtaí a chur ar an eolas faoi leasuithe ar ábhar dualgais don dara agus don tríú bliain de *Shonraíocht Ghaeilge na Sraithe Sóisearaí: Scoileanna a fheidhmíonn trí mheán na Gaeilge (T1)* (2023) agus *Sonraíocht Ghaeilge na Sraithe Sóisearaí: Scoileanna a fheidhmíonn trí mheán an Bhéarla (T2) (2023)*.

Eascraíonn na leasuithe seo as athbhreithniú na Comhairle Náisiúnta Curaclaim agus Measúnachta (CNCM) ar na liostaí téacsanna, mar a fógraíodh in 2023. Baineann na leasuithe seo leis an gcohórt scoláirí a théann faoin scrúdú deiridh in 2027, 2028, agus 2029.

Sa chiorclán seo leagtar amach an t-ábhar dualgais do:

- *Sonraíocht Ghaeilge na Sraithe Sóisearaí: Scoileanna a fheidhmíonn trí mheán na Gaeilge (T1) (2023)* atá dírithe ar chainteoirí dúchais agus ar fhoghlaimeoirí na Gaeilge a dhéanann staidéar ar ábhair seachas Béarla, trí mheán na Gaeilge.
  agus
- *Sonraíocht Ghaeilge na Sraithe Sóisearaí: Scoileanna a fheidhmíonn trí mheán an Bhéarla (T2) (2023)* atá dírithe ar scoláirí a bhfuil an Ghaeilge á saothrú acu mar dhara teanga go príomha agus atá i mbun staidéir ar ábhair eile trí mheán an Bhéarla.

https://tinyurl.com/bwhhk4p3

Turas Teanga an Scoláire agus Leas na Punainne Teanga

‘Tá cuir chuige meiteachognaíochta ar nós punann teanga, … cruthaithe a bheith an-éifeachtach chun **scafall a dhéanamh** ar an bhfoghlaim, **an foghlaimeoir a chumasú** ar an gcontanam teanga agus **an fheasacht teanga** a chur chun cinn.’

(Ní Chlochasaigh, 2020)

Curaclam Teanga na Bunscoile

Samplaí de Thorthaí Foghlama don Scríbhneoireacht (T1)

Ba cheart go mbeadh páistí in ann:

- ord agus eagar a chur ar smaointe & iad a shoiléiriú agus a bhféiniúlacht a chur in iúl
- ábhar tagartha cuí chun litriú a sheiceáil agus a cheartú go neamhspleách
- teanga chuí a úsáid chun leasuithe eagarthóireachta a mheas agus a phlé.

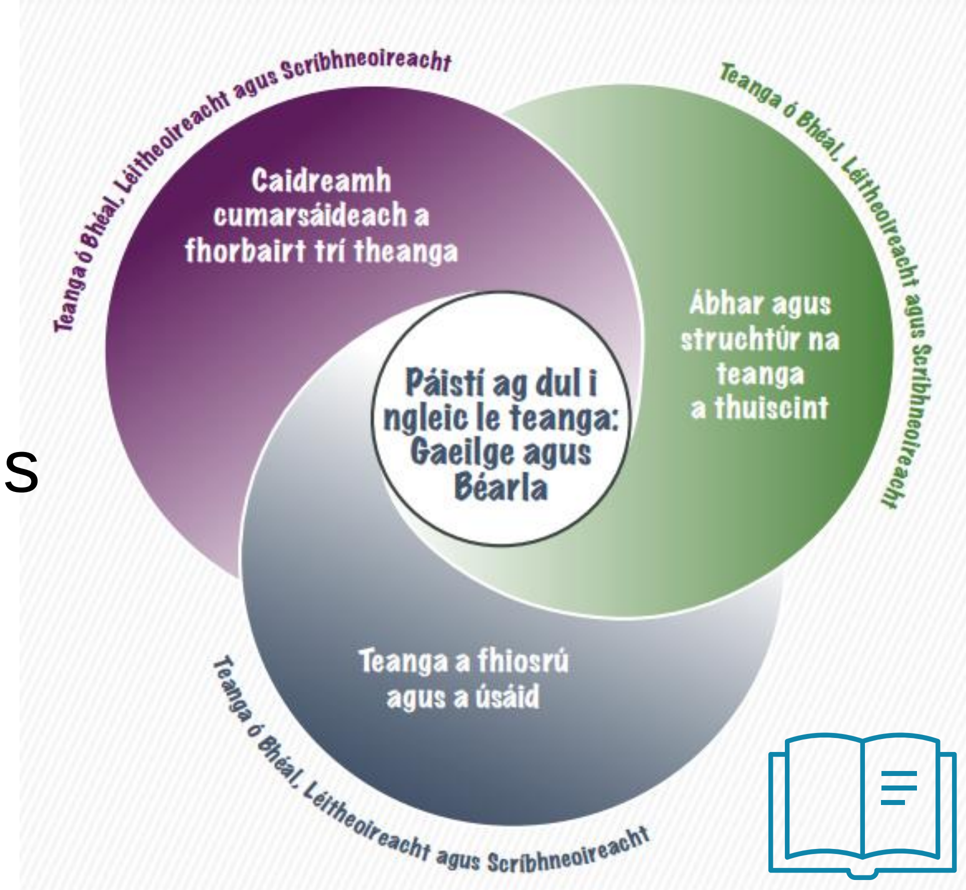

An Phunann Teanga

‘… [deis] a gcuid foghlama agus a gcuid smaointe a ghabháil, rochtain a fháil ar a mbailiúcháin oibre, machnamh a dhéanamh ar a gcuid foghlama, í a roinnt, spriocanna a shocrú, aiseolas a iarraidh agus an méid atá bainte amach acu a thaispeáint.’

(aistrithe ó EUfolio, 2015, lch.8)

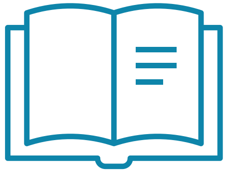

An Phunann sa tSraith Shóisearach

Oide

Cuireann an scoláire lena phunann teanga:

- ó thús na chéad bhliana ar aghaidh le treoir agus comhairle ón múinteoir
- gnáthobair ranga
- cruthaítear réimse leathan de théacsanna.

(Treoirlínte don Mheasúnú Rangbhunaithe agus don Tasc Measúnaithe, 2023)

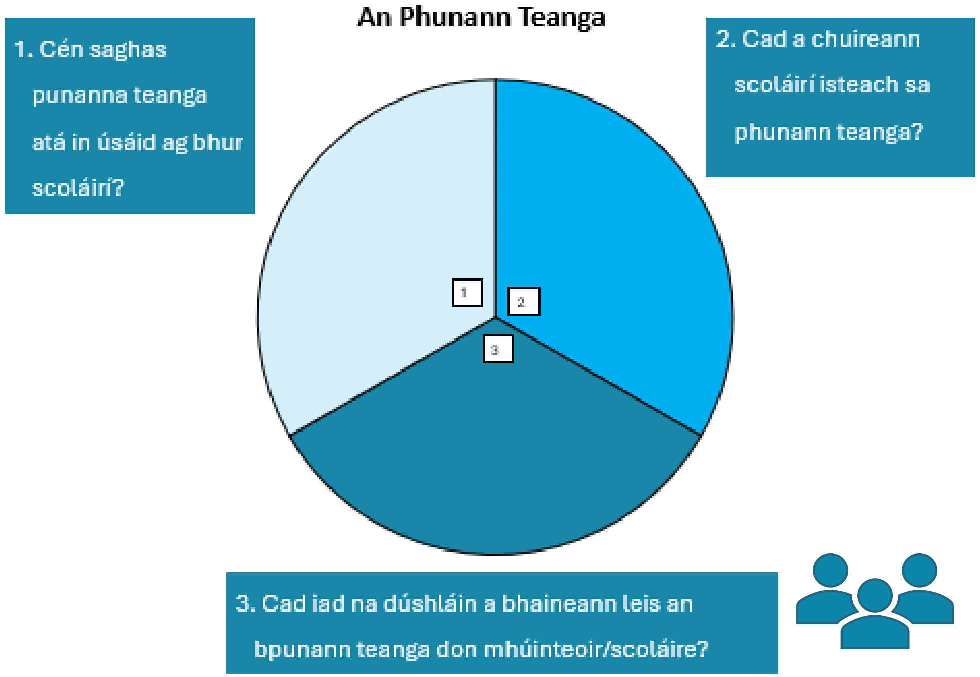

Aiseolas

An Ríomhphunann - na hArdáin is Coitianta

Oide

Google Drive

Google Classroom

Google Sites

One Drive

Teams

One Note

Tá machnamh agus caidreamh 'i gcroílár' na ríomhphunainne seachas an teicneolaíocht!

(aistrithe ó Barrett, 2009)

Punann Teanga

Roseann Uí Fhlatharta

Iar-bhunscoil Ghaeltachta

Buntáistí a Bhaineann le Ríomhphunann

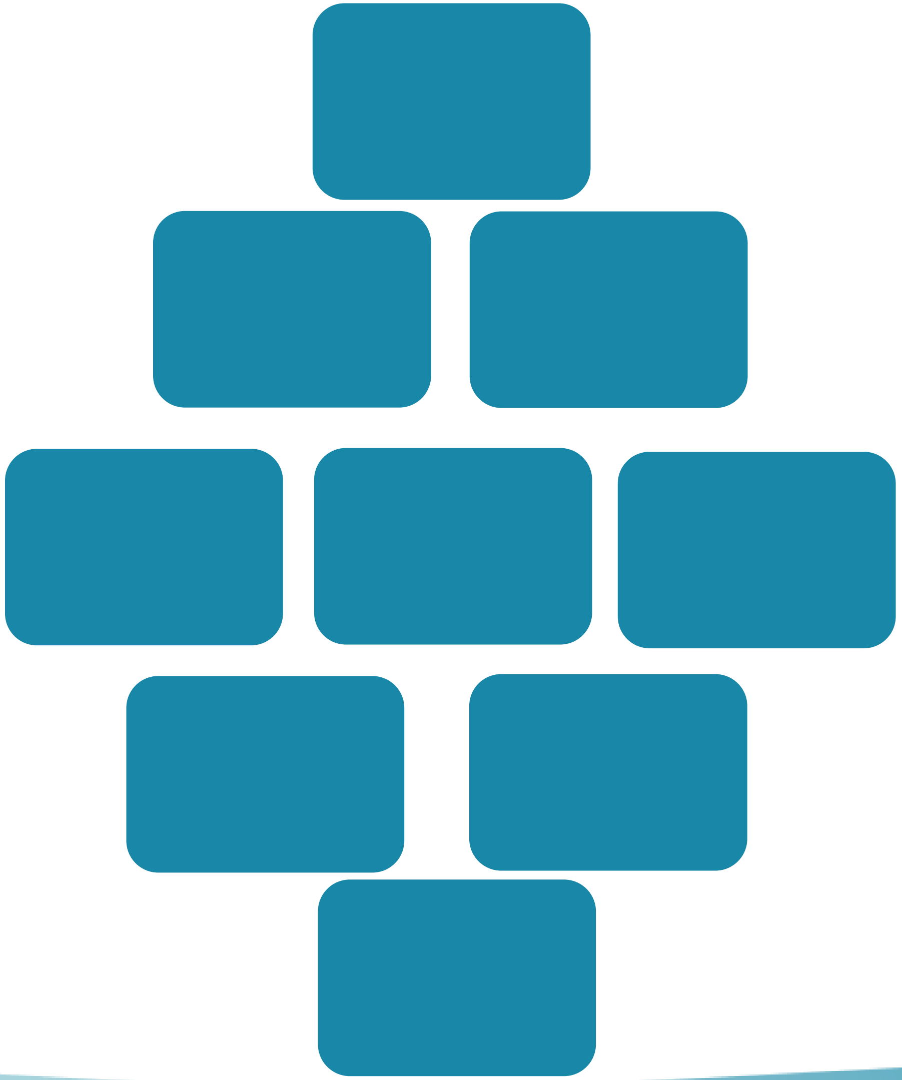

Diamant 9

Machnamh	Scileanna a fhorbairt	Fianaise ar an bhFoghlaim
Soghluaisteacht agus Roinnt	Measúnú	Déantáin
Cothabháil	Rochtain	??

(aistrithe ó EUFolio, 2015, lch. 10)

Cruthaitheacht trí Mheán na Punainne Teanga

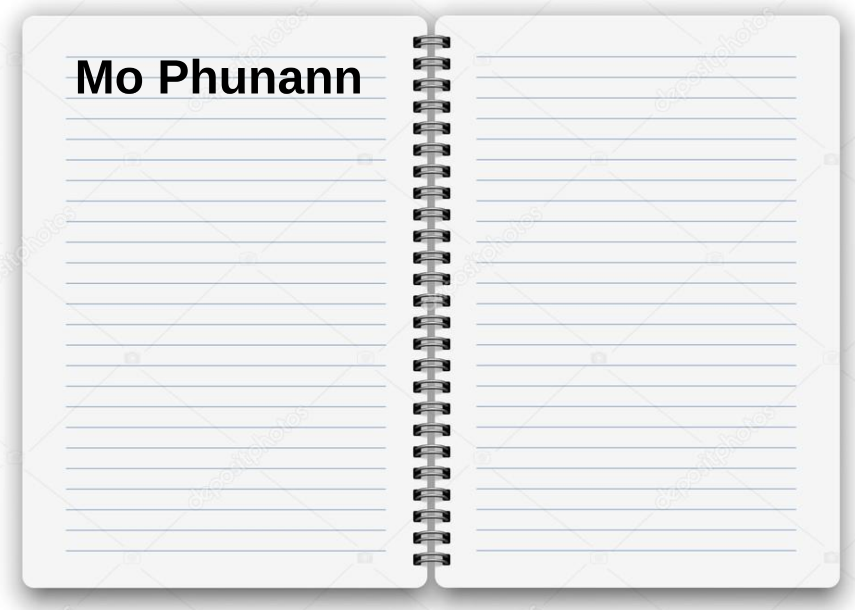

‘Spreagann punanna teanga timpeallacht foghlama teanga dhearfach, chomhoibríoch a cheiliúrann d’indibhidiúlacht, do **chruthaitheacht**, agus d’fhéiniúlacht ilteangach agus ilchultúrtha féin.’

(Punann teanga an scoláire: Treoirlínte don scoláire, CNCM, 2022, lch. 7)

An Chruthaitheacht - Cad í?

Gníomhaíocht

Cén tuiscint atá agat ar chruthaitheacht?

Conas a chruthaíonn tú spás d'fhorbairt na scile seo?

Machnamh ar Chothú na Scríbhneoireachta Cruthaithí

Oide

An Dr Laoise Ní Chléirigh

Údar

Ollscoil Mhá Nuad
Ollscoil na hÉireann Má Nuad

Píosa Fuaime

An Dr Máire Nic an Bháird

Údar

Físeán

An Chruthaitheacht – trí Leas na nÍomhánna

Tabhair tús an scéil:

Áit iarghúlta in iardheisceart na hÉireann a bhí ann agus an chéad smaoineamh a rith liom ná nach bhféadfainn maireachtáil lá ann...

Tabhair tús abairte

Cé a cheapfadh ….

Ní raibh faic na fríde ….

Eochairfhocail

Lom, searc,

Tírdhreach

Pobble.com

An Chruthaitheacht – trí Leas na nÍomhánna

Abairtí a fhorbairt

Bhí an áit an-chiúin

Ní raibh duine ar bith le feiceáil

Is breá liom an fharraige

Ceisteanna (do bharúil)

Cad atá le déanamh ag turasóirí anseo?

Cad iad na buntáistí a bhaineann leis an áit?

Pobble.com

An Chruthaitheacht – trí Leas na Litríochta

Oide

An Blascaod Mór anois

D'imigh na daoine
Amach chun na míntíre
Tá'n Blascaod Mór ciúin anois
Leis féin os cionn na taoide.

Daoine ag insint scéalta
Cois tine, mall san oíche,
Ceol á sheinnt ar veidhlín –
Ní chloisfear arís é choíche.

Is cuimhin leis páistí beaga
Ag súgradh ar an trá
Is naomhóga ag iascaireacht
Amuigh go domhain sa bhá.

Ach b'fhéidir go bhfuil taibhsí
Ag insint scéil nó dhó
Cois tine ar an mBlascaod,
Faoin saol a bhí ann fadó.

(Google Earth)

Gníomhaíocht

Léigh an dán.

Cum tasc scríbhneoireachta cruthaithigh ag eascairt ó sceál an dáin.

Déan plé ar an tasc leis an ngrúpa.

(Liosta molta de théacsanna cuí, 2023, CNCM)

Oide

Eispéireas Múinteora le Ríomhphunanna

Gwen Ní Hutáin

Súil Siar

Chabhraigh an forbhreathnú ar maidin linn cur lenár dtuiscint:

- ar luach na punainne teanga i bhforbairt scil na scríbhneoireachta
- ar an gcruthaitheacht mar spreagadh don scríbhneoireacht.